

ESTI KURIR

ELŐFIZETÉSI DIJ: EGY HÓRA 2.40 P, NEGYEDÉVRE
7.20 P. EGYES SZÁM ÁRA 10 F. CSEHSZLOVÁ-
KIÁBAN 1.50 Kc., JUGOSZLÁVIÁBAN 2 1/2 DINÁR,
AUSZTRIÁBAN 20 GR. ROMÁNIÁBAN 6 LEI

FŐSZERKESZTŐ:

RASSAY KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG: V., VADÁSZ-UTCA 11
TELEFONSZÁM: 261-41, 261-42, 261-43, 268-28
KIADÓHIVATAL: VI., TERÉZ-KÖRUT 24/b. I. EM.
TELEFONSZÁMOK: 122-88 és 254-03

VIII. ÉVFOLYAM

BUDAPEST, 1930 FEBRUAR 20 CSÜTÖRTÖK

42. SZÁM

Az osztálysorsjáték húzásának mai eredménye

SZENT IBUSZ

A Kereskedelmi Kamarában tegnap ismertették azt a tizenkét pontot, amely a kormány feltételeit tartalmazza a Cookkal szemben. Súlyos feltételek ezek, amelyekről már alkalmunk volt a nyilvánosságot tájékoztatni. Most részleteiben megismerve a kormány kikötéseit, meg lehet állapítani, hogy itt nem arról van szó, hogy miként tegyék lehetővé Cook-ék magyarországi letelepedését, hanem inkább arról, hogy miként hiúsítsák meg ennek a világcégnek a magyar idegenforgalomba való belkapcsolódását. Tulajdonképpen kezdettől fogva erről volt szó. A tárgyalások, a huzavona, amely a Cook ügyének megoldása körül keletkezett, most pedig a részletes feltételek, amiket szabtak, mind azt látszanak igazolni, hogy az IBUSZ miatt a kormány nem tartja kívánatosnak a Cook letelepedését, az IBUSZ miatt meg kell akadályozni, hogy a Cook idejőjön, hogy konkurrenciát támasszon a csaknem teljesen állami érdekességű vállalatnak.

Hogy az IBUSZ szent és sérthetetlen érdekei csorbát ne szenvedjenek, azt követeli a kormány a Cooktól, hogy emelje évi tíz százalékkal a jelenlegi idegenforgalmat, hogy támogassa anyagilag az idegenforgalmi tanács propaganda alapját, hogy rendezzen állandóan legalább húsz résztvevővel az európai városokból Budapest felé utazásokat, hogy helyezze el a Cook-irodákat az idegenforgalmi tanács delegáltjait kiképzés céljából, hogy adja át a Hálókocsi Társaság jegyeinek felét az IBUSZ részére, hogy a Simplon-expressz mellett legalább is ugyanolyan mértékben fejlessze ki az Orient-expresszt, hogy amennyiben az IBUSZ bevételei a Cook letelepedése folytán csökkennének, azokért az IBUSZt anyagilag kárpótolja, hogy vegye bérbe a Cook a lillafüredi Palace-szállót, amivel a kormány nem tud mit kezdeni, hogy részesítse a Hálókocsi Társaság a magyar ipart kocsirendeléseiben fokozottabb mértékben, hogy helyezzen letétbe nagyobb összeget szerződésbeli kötelezettségeinek garanciája gyanánt, hogy nem létesíthet Budapesten autókörutazásokat és utasait az IBUSZ kocsijain kell fuvaroznia.

Ime, ezek a feltételek. Ha a Cook magáévá teszi mindezeket, jöhet és megkapja azt az egyetlen koncessziót, hogy a magyar királyi államvasutak jegyeit ő is árusíthatja, nem csupán az IBUSZ. Mert mindössze ezt az egyet kéri a Cook és ennek az egy kívánságnak a teljesítése fejében követeli a kormány a fentebb ismertetett feltételek teljesítését.

A közvélemény tisztában van azzal, hogy mit jelent a Cook név a világforgalomban és tisztában van azzal, hogy mit jelentene a magyar idegenforgalomra nézve, ha ez a vállalat itt nálunk letelepedne és bekapcsolná nemzetközi hálózatába Magyarországot is. Nem kell bővebben magyarítani ennek előnyeit. Aki az idegenforgalom ügyét a legkisebb mértékben is méltányolja, mérlegelni tudja a Cook képességeit, amelyek a magyar idegenforgalom számára felbecsülhetetlen

értékeket reprezentálnak. Kapva kellene kapni a Cook ajánlatán. De nem teszik ezt, mert a Cook-kal szemben az IBUSZ érdekeinek a megvédéséről van szó, a szent IBUSZ-ról, amely különös kegyeltje a kormánynak, amely állandóan növeli monopolisztikus üzleteit a magángazdaság terhére, amely szinte korlátlan uralmat biztosított magának az államvasuti

üzletekkel kapcsolatban. Az IBUSZ miatt akarják elgáncsolni a Cook-ot, mert az IBUSZ nagyszerű pozíciókat jelent, ahová a megérdemelt nyugdíj helyett magas állásokba lehet átlendülni.

A kereskedelmi miniszter ur, aki mindig a kereskedelem, az ipar és a közgazdaság segítése és védelme jelszavával dobálódik, aki állandóan a nehéz gazdasági viszonyok megsegítését emlegeti, aki legutóbb az idegenforgalom hatalmas szerepéről tartott előadást az idegenforgalmi

emberek előtt, ime, ilyen akadályokat gördít a magyar idegenforgalom kifejtésére elé. Mert amit a kereskedelmi kormány, illetve a MÁV a Cook-kal szemben művel, az nem más, mint a magyar idegenforgalom elgáncsolása. Ha a Cook lejön a konzekvenciákat és valóban nem jön el hozzánk, ezért a felelősség a kereskedelmi kormányt fogja terhelni, amely az IBUSZ szent és sérthetetlen üzleti érdekeiért engedi feláldozni a magyar idegenforgalom legfontosabb érdekeit is.

OLASZORSZÁG MEMORANDUMA A FLOTTALESZERELÉS ÜGYÉBEN

Ismét francia-olasz ellentét juttatta váltságba a flottaeszerelési konferenciát

Olaszország ragaszkodik ahhoz a követeléséhez, hogy hajótartalma ugyanakkora legyen, mint Franciaországé — A Corriere della Sera energikus hangú cikke

London, február 19.

(Az Esti Kurir tudósítójának távirata.) Kedden este átnyújtották a flottaeszerelési konferencia delegátusainak az olasz flotta-memorandumot. A memorandum szövegét szerdán hozzák nyilvánosságra. Grandi külügyminiszter, az olasz delegáció vezetőjének közlése szerint a memorandum lényege a következő: Olaszország a legmesszebbmenő leszerelésre hajlandó,

ragaszkodik azonban ahhoz, hogy flottájának tartalmát legalább akkora legyen, mint bármelyik európai kontinentális hatalomé.

Más szóval Olaszország ugyanakkora hajótartalma követel, mint amekkora a francia flotta hajótartalma. Olaszország ünnepélyesen kijelenti, hogy elképzelhetetlennek tart minden háborút Franciaországgal vagy a londoni konferencián képviselt többi hatalommal.

A leszerelési konferencia legfőbb problémája ily körülmények között most már kétségkívül az lesz, hogyan lehetne teljesíteni az olasz-francia flottaparításra irányuló olasz követelést és

hogyan lehetne rávenni Franciaországot tonnatérkövetelésének csökkentésére.

Beavatott körökben bizonyosra veszik, hogy Franciaország továbbra sem enged majd álláspontjából. Ezt a feltevést a franciák kedden este közzétett új memoranduma is megerősíti, amely kiegészíti a múlt hét csütörtökjén nyilvánosságra jutott francia memorandum tartalmát. Az új memorandum szerint Franciaország a jelen körülmények között kényszerítve látja magát arra, hogy igénybe vegye a washingtoni szerződésben 1936 utánra engedélyezett hetvenezer tonna csatahajót, miután új csatahajótípus jelent meg a tengereken, a német «A» páncélos cirkáló.

Egyelőre Franciaország a hetvenezer tonnás hajótartalomnak csak egy részét akarja megépíteni,

amennyiben azonban 1936 előtt egy német páncélos cirkáló jelenik meg az európai tengeren, úgy kénytelen lesz az egész hetvenezer tonnát igénybe venni.

Milánó, február 19.

(Az Esti Kurir tudósítójának távirata.) A Corriere della Sera londoni külön tudósítója

Grandi, MacDonald és Stimson keddi tanácskozásával kapcsolatban a következőket írja: Ha az angol miniszterelnök és az amerikai államtitkár azzal a szándékkal ült le a zöldasztal mellé az olasz külügyminiszterrel, hogy lebeszélje Olaszországot az olasz-francia flottaparításra irányuló követeléséről, úgy minden további fázisra hiábavalónak tekintendő. Grandi külügyminiszter ezt a szándékot minden bizonnyal a legnagyobb erővel visszautasította.

Nincs a világnak az a hatalma, amely el tudná tántorítani Olaszországot attól a követelésétől, hogy az olasz flottának ugyanakkorának kell lennie, mint a francia flottának.

A londoni tárgyalások alapja MacDonalddal, Stimson és Grandi keddi találkozója után még

labilisabbá vált s egyre bizonyosabb, hogy az öt tengeri hatalom között nem jön majd létre megegyezés. Olaszország még egy memorandumot tesz közzé, amelyben ismételtelen le fogja szögezni álláspontját. Olaszország a washingtoni flotta-konferencia óta csak a legszükségesebb csatahajókat építette meg, noha a washingtoni konferencia elismerte az olasz-francia paritás elvét. Ha Franciaország nem lépett volna fel váratlanul nagyszabású fegyverkezési programjával, úgy Olaszország minden további flottaépítés nélkül fenntarthatta volna a paritást.

Olaszország különben az angolokkal és az amerikalakkal sem tud megegyezni,

miután ezek nem fogadják el a tengeralattjárók és a nagy csatahajók megszüntetésére irányuló olasz követelést.

Előreláthatóan ismét Tardieu lesz a francia miniszterelnök

Chautemps formálisan megkísérli a radikálisok és szociáldemokraták kormányának megalkotását

Párizs, február 19.

(Az Esti Kurir tudósítójának távirata.) A kormányválság megoldása, úgy látszik, az lesz, hogy minden marad a régiben. A szerda reggeli lapok az első órákban felmerült kombinációkat mind elejtették s

ma már majdnem valamennyi lap meg-egyezik abban, hogy megint csak Tardieu-kormány jöhet.

Nincs kizárva ugyan az sem, hogy Doumergue elnök a radikális párt parlamenti frakciójának vezérével, Chautemps-szal is kísérletezni fog, teljesen valószínűtlen azonban, hogy az új kormányt tényleg a radikális párt vezére alakítsa meg. Kedden este a radikális párt táborában még meglehetősen optimista volt a hangulat, az éjszakai órákban azonban a mérleg határozottan a Tardieu-kombináció javára billent.

Tardieu tegnap este már kijelentette, hogy betegsége elmúlt és nagyszerűen érzi magát. Ebből a kijelentéséből mindenki arra következtet, hogy

Tardieu készséggel vállalja az új kormány alakítását,

ebben az esetben pedig aligha jöhet számításba más kombináció, mint az, hogy Tardieu újból az eddigi kormánypártok részvételével alakítsa meg kormányát. Változás legfeljebb annyiban lesz, hogy néhány tárca új minisztert kap. Arról most már szó sem lehet, hogy Tardieu a polgári baloldalt is belevonja kormányába, hiszen kétségtelen, hogy a radikális párt nem vállalkozik arra a szerepre, hogy a háttérben tologassa Tardieu kulisszáit.

A radikálisok csak olyan kormányban akarnak résztvenni, amelyben nekik jut